

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

10.07.2018

м. Івано-Франківськ

№ 01.1-07/26

Філія «АВЕ Коломия»
ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ»
вул. Грушевського, 119
м. Коломия, 78200
office.kolomya@ave.ua

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань від 09.07.2018 р. № 70 та додані до нього матеріали щодо ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, виявлених в діях філії «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» (далі – Товариство), встановила.

На виконання п.59 плану роботи територіальних відділень Антимонопольного комітету України на 2018 рік, затвердженого Головою АМКУ 09.01.2018 р. Івано-Франківським обласним територіальним відділенням проводиться дослідження дій Товариства у сфері послуг поводження з твердими побутовими відходами.

В ході дослідження встановлено.

З інформації, отриманої від Товариства, встановлено, що послуги з вивезення твердих побутових відходів (далі - ТПВ) на території м. Коломия надає філія «АВЕ Коломия» ТЗОВ «АВЕ Івано-Франківськ», що визначене на конкурсних засадах виконавцем даних послуг на підставі рішення виконавчого комітету Коломийської міської ради від 23.06.2015 р. № 155 та з яким, укладено договір терміном на 5 років.

Філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» є юридичною особою, основний вид діяльності за КВЕД – 2010: 38.11 «Збирання безпечних відходів».

Юридична адреса філії «АВЕ-Коломия» ТОВ «АВЕ-Івано-Франківськ» (ідентифікаційний код 38332013): 78294, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с.Залуччя, вул.Клубна, 9. Фактична адреса: вул. Грушевського, 119, м. Коломия, 78200.

Філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» в частині здійснення господарської діяльності є суб'єктом господарювання у розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 349-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), встановлено.

Суб'єктом господарювання, щодо якого здійснюється визначення монопольного (домінуючого) становища, є філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ».

Споживачами послуг з вивезення твердих побутових відходів є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати послугу з вивезення твердих побутових відходів.

Послуги з вивезення ТПВ надаються для трьох груп споживачів – населення, бюджетних установ, інших споживачів.

Продавцями послуги з вивезення твердих побутових відходів є суб'єкти господарювання, господарська діяльність яких у відповідності до Закону України «Про відходи» здійснюється у сфері поводження з відходами та спрямована на задоволення потреб споживача, у запобіганні утворенню відходів шляхом їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів»).

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, є послуга з вивезення твердих побутових відходів.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про відходи», до послуги з вивезення побутових відходів відносяться: збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органами місцевого самоврядування.

Збирання відходів – діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою подальшої утилізації чи видалення.

Перевезення відходів – транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.

Одними з показників взаємозамінності товару є подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах.

Послуга з вивезення твердих побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не має взаємозамінних.

Таким чином, *товарними межами ринку* є послуга з вивезення твердих побутових відходів, що надається трьом категоріям споживачів – населенню, бюджетним установам та іншим споживачам.

При встановленні територіальних меж ринку, які визначаються шляхом установа мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним, зокрема враховувалось місце розташування груп споживачів. Особливістю послуг з вивезення ТПВ є отримання послуги безпосередньо за місцем знаходження споживача. Тобто, споживач може отримати послугу тільки від суб'єктів господарювання, які надають послуги з вивезення ТПВ у конкретному населеному пункті.

Відповідно до статті 27 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», п.4 постанови Кабінету Міністрів від 10 грудня 2008 року № 1070 та постанови Кабінету Міністрів від 16 листопада 2011 року № 1173, виконавець послуг з вивезення ТПВ визначається органом місцевого самоврядування виключно на конкурсних засадах.

Протягом 2017-2018 років філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» надавала послуги з вивезення ТПВ в територіальних межах м. Коломия.

Виходячи з наведеного, відповідно до п. 6 Методики, оскільки філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» за результатами конкурсу була визначена органом місцевого самоврядування виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Коломия, *територіальними межами* ринку є географічні межі території Коломийської міської ради.

Часовими межами визначено 2017 - 2018 роки.

Відповідно до п. 1.3 Методики бар'єрами вступу на ринок є обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання складати конкуренцію суб'єктам господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єрами вступу суб'єктів господарювання на ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів є:

- необхідність наявності виробничих потужностей, зокрема, відповідного обладнання, спеціалізованого автотранспорту, персоналу, зайнятого безпосередньо наданням послуги з вивезення твердих побутових відходів;

- рішення органу місцевого самоврядування, яким визначено виконавця послуг по вивезенню твердих побутових відходів.

Враховуючи вищенаведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів займає монопольне (домінуюче) становище в межах території м. Коломия, визначеної за результатами конкурсу органом місцевого самоврядування, з частотою 100 відсотків.

Органи місцевого самоврядування відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування» мають повноваження щодо встановлення в порядку і межах, визначених законом, тарифів на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги.

Виконавці послуг здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на надання послуг із вивезення побутових відходів і подають їх на затвердження органам місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку.

Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 (далі – Порядок № 1010).

Цей Порядок визначає механізм формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів.

Згідно з пунктом 3 Порядку № 1010 формування тарифів на послуги з вивезення підприємством здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.

Згідно з пунктом 8 зазначеного Порядку № 1010 тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).

Відповідно до абзацу сьомого пункту 2 Порядку, тариф на послуги - грошовий вираз витрат із збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація,

знешкодження та захоронення 1 куб. метра або 1 тонни (за наявності вагового обладнання) побутових відходів, розрахований на основі економічно обґрунтованих планових витрат з урахуванням планового прибутку та податку на додану вартість.

Органи місцевого самоврядування затверджують тарифи на послуги з вивезення побутових відходів у розмірі економічно обґрунтованих витрат на їх надання. Законодавством визначено, що виконавці послуг здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на надання послуг із вивезення побутових відходів і подають їх на затвердження органам місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку.

Відповідно до пункту 34 Порядку № 1010 тарифи формуються для трьох груп споживачів - населення, бюджетних установ, інших споживачів. Групи споживачів визначаються на основі оцінки економічної обґрунтованості розподілу витрат між групами споживачів.

Виконавець послуг - філія «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» здійснила розрахунки економічно обґрунтованих витрат на надання послуг із вивезення побутових відходів і листом від 20.02.2018 вих. № 28 подала їх на затвердження до органу місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку.

Виконавчий комітет Коломийської міської ради прийняв рішення від 27.02.2018 року № 58 «Про коригування діючого тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів» (далі - Рішення), згідно якого, тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів (далі - ТПВ), становлять:

- для населення з домогосподарства 57,47 грн в місяць;
- для одного мешканця багатоквартирних будинків 16,36 грн в місяць;
- для бюджетних установ 133,94 грн за 1 куб. м.;
- для інших споживачів 154,94 грн за 1 куб м.

Згідно з п.3 Рішення тарифи введено в дію з 01 квітня 2018 року.

Тариф на вивезення ТПВ для домогосподарств розрахований Товариством, виходячи з економічно обґрунтованих витрат із застосуванням рентабельності в розмірі 7,5 відсотків, норми накопичення ТПВ на одного мешканця та середньостатистичної кількості жителів в одному домогосподарстві 3,5 особи.

Таким чином, для домогосподарств з різною кількістю фактично проживаючих/зареєстрованих осіб тариф становить однакову вартість – 57,47 грн. на одне домогосподарство в місяць. Окремі споживачі (населення, що проживає у домогосподарствах, де зареєстровано/проживає менше ніж 3,5 особи), змушені платити за необґрунтовано завищеним тарифом.

За умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з вивезення ТПВ умови надання послуг Підприємством були б іншими, що зумовлювалось би конкурентними змаганнями та необхідністю надання послуг з метою досягнення переваг у цінній конкуренції. Дії Підприємства можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які, у зв'язку з відсутністю конкуренції на цьому ринку, вимушені нести додаткові витрати під час отримання послуг.

Дії суб'єкта господарювання - філії «АВЕ Коломия» ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ» містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення ТПВ в територіальних межах Коломийської міської ради, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене та керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет”, статтею 46 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного

комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Філії «АВЕ-Коломия» ТОВ «АВЕ-Івано-Франківськ» (ідентифікаційний код 38332013) 78294, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с.Залуччя, вул.Клубна, 9, вжити заходів для припинення дій, які містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», зокрема:

- здійснити розрахунок тарифу на послуги з вивезення ТПВ для одного мешканця домогосподарства та подати на затвердження Коломийській міській раді.

- провести перерахунок різниці в тарифах споживачам з 01.04.2018 до дати встановлення нових тарифів.

Рекомендації адміністративної колегії територіального відділення згідно із вимогами ст. 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є обов'язковими для розгляду.

Про результати розгляду цих рекомендацій просимо повідомити Івано-Франківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у двохмісячний строк з дня їх отримання (76018, м.Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 6, Головоштамт, а/с № 22) та надати інформацію про суму коштів, відшкодованих споживачам внаслідок різниці в тарифах.

За умови виконання положень рекомендацій та вжиття відповідних заходів для усунення причин виникнення цих порушень, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочинатися не буде.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії:

В. Тимків

М.Кривоніс